

KMETOVALEC.

Glasilo Kmetijske družbe za Slovenijo.

Izhaja 15. in zadnjega dne v mesecu. Člani Kmetijske družbe dobivajo list brezplačno. Cena listu za nečlane 20 Din, za inozemstvo 30 Din letno. Posamezna številka stane 1 Din. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Turjaški trg št. 3. Urejuje Viljem Rohrman.

Vsebina:

Vsebina: Kje si izgubil zlate cekine? — Plevelna lucerna. — Grahora in grašica. — Vprežno orodje za vinske gorice. — Navodilo za uporabo sulikola. — Uspehi z monta-fonsko živino. — Živinorejski sestanek v Velikih Laščah. — Premovanje goveje živine v Bohinju. — Ogled semenskih kultur. — Vprašanja in odgovori. — Gospodarske stvari. — Kmetijske novice. — Književnost. — Družbene vesti. — Uradne vesti — Tržne cene. — Inserati.

Kje si izgubil zlate cekine?

Inž. C. Jeglič, Grm.

Največji in najkrvoločnejši davek zahteva od slednjega gospodarja lastna maloskrbnost. Marsikdo še vedno misli, da se kmetu le zaradi navduševalnega olepšanja pripoveduje, da je gnoj zlato. Gnoj je za poljedelca velevažen kapital, in občine, v katerih se še ni udomačilo napredno in skrbno ravnanje s hlevskim gnojem, izgubljajo leto za letom debele mošnjičke zlatih cekinov. Mnoge kmetijske občine nočejo utrpeti niti ficka za prireditve gospodarskih tečajev, ali za zgradbo nove šole, itd., z vso zadovoljnostjo pa dopuščajo, da jim nevidna mōra sesa in uničuje najdragocenejši kapital kmetijskega pridelovanja.

Vzemimo za primer večjega posestnika, ki drži v hlevu 2 konja, 12 govedi in prasičev za 6 q žive teže.

Računajmo, da vsebuje 1000 kg konjskega gnoja 5.5 kg dušika, ista množina govejega gnoja 4.5 kg dušika in svinjski gnoj 4.5 kg dušika ter da dobimo na leto od 1 konja 8000 kg hlevskega gnoja, od ene govede povprečno 10,000 kg in od 100 kg težkega prasiča 1400 kg hlevskega gnoja z navedeno vsebino dušika. Potem vsebuje ves hlevski gnoj, nastavljen v enem letu od 1 konja, 44 kg dušika, celoletni gnoj 1 govede 45 kg dušika in pri 100 kg težki svinji 6.3 kg dušika na leto. Torej dobimo na leto:

v hlevskem gnoju od 2 konj 88 kg dušika, v hlevskem gnoju od 12 govedi 540 kg dušika, v hlev-

skem gnoju od 6 q prasičev 37.8 kg dušika; skupaj 665.8 kg dušika.

Dušik je poleg fosforne kisline, kalija in apna najdragocenejša redilna snov za rastline. Dušik je v ceni najdražji, a razentega je dušik silno velik uha-jač; pri zanikarnem oskrbovanju hlevskega gnoja se skoraj polovica dušika izgubi v zrak.

1 kg dušika v solitrovi obliki nas stane v umetnih gnojilih (v čilskem solitru) okrog 40 Din. Pa recimo, da po naši krivdi, torej zgolj vsled naše malomarnosti uide v zrak le 20% dušika iz hlevskega gnoja. Navedeni posestnik bi tedaj izgubil 133 kg dušika, ki predstavlja vrednost 40 Din \times 133 = **5320 Din.**

Zdaj pa kar naštej tiste naše poljedelce, ki brez dolgih in grenkih pomislekov, špendirajo recimo 100 Din za kako strokovno knjigo ali pa vsaj 20 Din za „Kmetovalca“, iz katerega si lahko pridobe veliko naukov za vsakdanje potrebe!

Današnji račun nam je pokazal samo izgube dušika pri hlevskem gnoju. Kolika večja vrednost pa nam gre navadno v nič še potom gnojnice! Pri preračunanju se bomo poslužili sledečih števil:

1 govedo (500 kg težko) izloči dnevno 12 kg scalnice s 7⁰/₁₀₀ dušika, 1 konj 10 kg scalnice s 15⁰/₁₀₀ dušika in 1 prasič 2 kg scalnice s 5⁰/₁₀₀ dušika. Na leto da torej v scalnici:

12 glav govede 368 kg dušika, 2 konja 109 kg dušika, 6 prasičev 21 kg dušika; skupaj 498 kg dušika.

Recimo, da gre vsled naše malobrižnosti v nič le polovica, t. j. okrog 250 kg dušika iz scalnice. 250 kg dušika à 40 Din predstavlja vrednost 10.000 Din.

Navedeni posestnik je torej zapravil **dušika iz gnoja in scalnice za 15 tisoč dinarjev**. To je znesek, iz katerega bi lahko izplačal dobrega hlapca. Pa se pri nas še vedno dobe premožni kmetje s skrajno zanemarjenimi gnojišči, ki svojega sina samo zato ne dajo v kmetijsko šolo, ker se boje „nepotrebnih stroškov“. In se tudi ne spomnijo, da ima ena viržinka, podarjena vestnemu hlapcu, veliko manjšo vrednost, nego znaša razlika vrednosti, ki jo ima 1 voz dobrega gnoja v primeri s slabo oskrbovanim gnojem!

V zgorajšnjem računu smo se ozirali le na izgube dušika. Pa koliko dragocenega kalija nam tudi odteče v gnojnici, ki po obcestnih jarkih zamaka in redi celo vojsko najnevarnejših plevelov! In kako mnogi še vedno prezirajo na redilnih snoveh izredno bogato straniščno! V tem oziru so Kitajci stokrat bolj napredni od zadovoljnih Kranjcev!

Kdaj bomo spoznali grdo žalost svoje beračije? Ni nam treba čakati na zlato iz Amerike, doma ga imamo dovolj: iz zanemarjenih gnojišč so nam spuhтели v zrak že kupi zlata!

Plevelna lucerna.

Na mnogih krajih je letos med lucerno vseporno nizkega in drobnega plevela, ki dela vrh stebelca drobno cvetje, spodaj po debelcu pa sad v podobi številnih malih zelenim srčkom podobnih torbic, v katerih se skriva novo seme. Zgoraj rastlina cvete, spodaj pa zori. Ta rastlina je plešec, na videz nedolžna, v resnici pa škodljiva, če nastopa v takih množinah kakor letos. Ta plevel je enoleten, se razmnožuje po semenu in napravlja precej močno korenino. Njegovo pritlešno lističje nadleguje druge rastline. Njive, kjer je bila lani še lepa in gosta lucerna, imajo letos redko lucerno, zato pa polno tega plevela.

Odkod se jemlje ta plevel, da ga je naenkrat njiva vsa polna in ravno med lucerno? — Teško je zasledovati vsa skrivna pota, po katerih se nena doma in tako številno in le v gotovih letih prikazujejo gotove vrste plevela in ki zopet izginejo, kakor so prišle. Vsekakor pa stoje z „letinami“, pa tudi z gotovimi drugimi pogoji rastlinskega življenja v zvezi. V tem primeru je plešec že do lanske jeseni izklil in mu je bila zadnja zima prav ugodna, da se je mogel tako močno razširiti.

Plešec je enoleten plevel in se raznaša po semenu. Da se ga iznebimo, ga je treba zatreti, preden dozori njegovo seme. Ker nam ob cvetju takorekoč sproti zori, ga je treba čimprej pokončati. Med lucerno ga kaže takoj opletiti. Če ga je pa dosti več kakor lucerne in je lucerna slaba, potem ga kaže z lucerno vred pokositi ali pa tudi podorati, ker ne obeta v tem primeru lucerna nobenega pravega pridelka. V tem primeru kaže njivo za kaj drugega obdelati. Plešec nam daje prav slabo krmo, tako da nima v tem pogledu nobene vrednosti.

Plešec se baje rad pokaže na taki lucerni, kateri se je gnojilo z gnojnico. Morda nam ve eden ali drugi čitatelj poročati kaj več o tem, če je že sam kaj doživel v tem pogledu. Hvaležno bi bilo uredništvo za take podatke.

R.

Grahora in grašica.

Po strokovnih in drugih listih se zamenjavata imeni zgoraj navedenih rastlin, kar je seveda pogrešno. Grahora ni grašica, kakor se tu in tam misli in piše. To sta različni rastlini in zato je treba tudi oboje imen razločevati. Žal, da tudi v naših slovarjih ni potrebne razlike.

Grahora je posebna vrsta graha, ki jo pridelujemo za krmo. Po svojem semenu je bolj podobna grašici, po svoji vnanosti in rasti pa navadnemu grahu. Seme je tudi v sredi med grahom in grašico, je drobnejše kot grahovo in debelejšje kot grašično. Po barvi je drobno pisano, namreč posuto s črnorjavimi pikami. Nemci jo imenujejo „Futtererbse“ (Stockerbse, lat. **Pisum arvense**). Grahore je več vrst in razvrst, izmed katerih je bolj znana in razširjena takoimenovana „paluška“ (Peluschke, Sanderbse), ki uspeva na peščenih in peščeno-ilovnatih tleh bolj kakor grašica.

Grašica (lat. *Vicia sativa*) je povsem druga vrsta stročnice in le v toliko sorodna grahori, v kolikor je stročnica in v kolikor ji je podobna po svojem semenu, ki je pa drobnejše in bolj okroglo in navadno črne barve. Tudi pri grašici razločujemo več vrst in podvrst. Navadno grašico imenujemo nemški „Futterwicke“.

Držimo se zanjaprej pravilno teh imen: **grahora** za nemško „Futtererbse“ (*Pisum arvense*) in **grašica** za nemško „Futterwicke“ (*Vicia sativa*). —r—

Vprežno orodje za vinske gorice.

Ravnatelj Andrej Žmavc, Maribor.

Vprežno orodje se v našem vinarstvu le tu pa tam uporablja, dasi povsod primanjkuje kvalificiranih pridnih vinogradskih delavcev in se zato mnoga dela v vinogradu površno in slabo opravljajo, zanemarjajo ali celo opuščajo (zatiranje plevela z večkratno kopjo i. dr.). V Franciji in Nemčiji je to važno vprašanje iz večine povoljno rešeno. Zainteresirala se je zanje že davno industrija, ki preskrbuje danes vinarje s prvovrstnim **vprežnim orodjem** za vsako zemljo in vsako lego. Blizu francoskega mesta Montpellier sem si ogledal leta 1905. večji vinograd (sicer v ravnini), kjer obdelujejo zemljo (tudi trsje škropijo) samo z živino; edino v ta namen so redili nad 30 krasnih mul. Iz lastnega izkustva vem, da stvar tudi v Nemčiji dobro napreduje.

Na vinarski, sadjarski in kmetijski šoli v Kreuznachu ob Nahe imajo posebno organizacijo („Oddelek za orodje“ znane nemške Kmetijske družbe v Berlinu) za preizkušanje in oceno vinarskega orodja. Tako organizacijo želimo ustanoviti tudi v Mariboru, toda brez potrebnih sredstev ne bo šlo. Moj znanec višji vinarski nadzornik Willig v Kreuznachu, ki ga cenijo kot najboljšega vinarskega tehnika v Rheinhessenu in ki je pred leti prepotoval tudi naše gorice, vodi strokovno komisijo za preizkušanje in ocenjevanje vinarskega orodja; iz njegovega pisma od 25. II. 1924 navajam: „Izredno me veseli, da se slej kot prej tako živo zanimate za tehnične napredke v vinarstvu in posebej še za vinarska orodja. Drago mi je, da nameravate ustanoviti preizkuševališče za vinarsko orodje v Mariboru. Z vsemi potrebnimi pojasnili Vam rad postrežem. Pri nas vinarska

tehnika navzlic težkim razmeram vobče dobro napreduje. Orjemo tudi v najbolj strmih vinogradih s 60% padca."

Vseh vinogradov v Jugoslaviji pač ne bomo mogli nikoli obdelovati z vprežnim orodjem, velik, če ne pretežni del naših goric pa takoj z največjim pridom, a v še večjem obsegu tedaj, ko si vinograde obnovimo in jih primerno uredimo.

Za uspešno uporabo vprežnega orodja je potrebno: primerno oralo (plug in okopalnik) z izurjenim oračem in dobra (pohlevna) vprežna živina (konj, mula, za silo tudi vol ali krava z nagobčnikom), ki jo vodi kak deček; redi (vrste) trsja naj niso prekratke, da ni treba prečesto obračati, in seve ne pregoste (razdalja 1.20 m v splošnem zadostuje). Do 1 m širok pas ob koncu redi (vrste) zadostuje celo na škarpah popolnoma, ker tu izprežena žival zaradi lažjega obračanja previdno krene lahko tudi v tretje ali četrto medredje in pridejo izpuščena medredja pozneje na vrsto; kratko in lahko oralo orač enostavno porine v novo medredje, živinče se zopet vpreže, konci medredij se pa obdelajo naknadno z ročnim orodjem.

Večina naših vinorodnih pobočij je torej orna; v najhujšem slučaju se orje s primernim oralom samo v eno smer (navzdol). V redi (vrsti) sami ostane pri nekaterih oralih ozek pas neobdelan in se ga mora obdelati z roko; ta nedostatek so pa tudi v glavnem že davno odpravili z okopalniki, ki obdelajo tudi prostor med trsi v redi, ne da bi trte poškodovali, ker zaradi svoje posebne konstrukcije gladko zdrknejo mimo njih. Najlažje orjemo kajpak po ravnem in v špalirjih (brajdah). Dobivajo se plugi in okopalniki za težko, kamenito in lahko zemljo.

Delo s prvovrstnim (izboljšanim) vprežnim orodjem je **naglo, lično** in stane samo **dobro tretjino**, največ **polovico** tega, kar plačamo za ročno delo. Moderni plug z okopalnikom za gorice se izplača že v enem letu.* Uporabljamo ga lahko tudi za njivske kulture, zlasti za okopavine, ki jih sejemo v redi (vrste).

Navodilo za uporabo sulikola.

Sulikol je v vodi raztopljev preparat žvepla. Zaradi izredno fine razdelbe učinkuje **zanesljivo, hitro in ob vsakem vremenu** proti raznim plesnim na trti (oidium), na **sadnem drevju** (jablanah), na **grozdčju** (agrasu, ribezu) in na drugih **kulturnih rastlinah** (plesni na vrtnicah, rožah, paradižnikih, kumarah in melonah, na hmelju itd.). Po strokovnih

* Domačih specialnih tvornic za taka orodja žal še nimamo. Za naše razmere so nemški fabrikati v splošnem boljši nego francoski. Strokovnjak **Willig** priporoča uprav za slovenske vinograde osobito naslednje 4 tvrdke v Nemčiji:

1. Karl Böhmer, Ilzey (Reinhessen);
2. Emil Weintz, Udenheim (Reinhessen);
3. Ventzki, Eisltingen am Fils (Württemberg);
4. F. Zimmer, Bingen am Rheim (Reinhessen).

Nemška Kmetijska družba v Berlinu (Deutsche Landwirtschafts-Gesellschaft, Berlin S. W. 11, Dessauerstrasse 14) je izdala leta 1922. posebno knjigo, v kateri je vse to orodje točno opisano in strokovno ocenjeno (Heft 320 „Maschinenprüfungen XXI“).

izkušnjah nadomestuje glede učinka en kilogram **sulikola** 75 kg žvepla v prahu.

Kakor pri vsakem sredstvu proti glivičnim boleznim kulturnih rastlin je glavna stvar, da se **sulikol pravilno in pravočasno** uporablja. Ogrožene rastline je zgodaj in ponovno z raztopino sulikola poskropiti.

Proti plesnobi na trti (oidiju) je treba trte **najmanj trikrat** poskropiti, in sicer **prvič, še preden cveto, drugič kmalu po cvetju**, ko postanejo jagode za droben grah debele in **tretjič** približno **14 dni** kasneje. Pozneje se škropi le potem, če se zaradi slabega vremena plesen tu pa tam na občutljivih trtnih vrstah pojavi. Na sto litrov škropilne tekočine vzamemo za prvo škropljenje 100 gr, za drugo in ostala škropljenja pa 200 do 250 gr tekočega sulikola. Ako uporabljamo suhi sulikol, vzamemo za prvo škropljenje 100 gr, za drugo in ostala škropljenja pa 200 gr sulikola. Ako pa plesnoba hudo nastopa, je treba, da vzamemo močnejšo raztopino, ne pa več kakor dvakrat toliko, ker bi drugače sulikol lahko trte opalil.

Sulikol pomešamo v čisto vodo ali v galično škropivo, tik preden gremo škropiti. Odmerjeno množino sulikola raztopimo najpreje v manjši množini (1—2 l) vode, nato jo vlijemo v ostalo tekočino in jo dobro premešamo.

Pri škropljenju moramo paziti, da vse zelene trte **zlasti pa zarod ali grozdje** dobro poskropimo, slednjega tako močno, da od njega kaplja. Listje trte škropimo le na fino, podobno kot z galico. Slično ravnamo tudi pri drugih rastlinah, namreč, da pričnemo škropiti že v pričetku vegetacije, in škropljenje večkrat, v presledkih od 14 dni do 3 tednov ponovimo. Pri občutljivih rastlinah smemo vzeti sulikola polovico ali celo še manj zgoraj navedene množine, ker sicer rastlino opali. Posebno močan je učinek sulikola ob vročem in suhem vremenu, zato ne smemo škropiti v veliki vročini.

Od škropilne tekočine pripravimo vedno le toliko, kolikor je moremo kmalu porabiti.

Uspehi z montafonsko živino.

Živali te pasme kakortudi sosednje rjave šviške pasme so se vpeljavale v naše kraje že nekaj časa pred svetovno vojno, in sicer s tem namenom, da bi vcepili domači govedi nekaj več mlečnosti in životnosti. Uspehi, ki smo jih dosegli s to pasmo, so različni, tukaj boljši, tam slabši, kakor se je vpeljani živini in njenim potomcem bolje ali slabše godilo. To je tudi povsem naravno. Ta pasma je vajena na veliko ugodnejše razmere, kakor so naše podeželske, in zato se ne smemo prav nič čuditi, če nam danes ne ustreza tako, kakor bi želeli.

Ta živina je vajena na tečno krmo, na sočne in solnčne pašnike, na hojo in na močno rejo od prve mladosti naprej. Pri nas pa stoji priklenjena pri jaslilih, ji manjka tiste krme, tistega gibanja in tiste strežbe, ki jo ima doma, zato ni nič čudnega, da pri nas nazaduje. Če vzamemo še to, da jo že v prvi mladosti zatremo s svojim polovičarskim odstavljanjem, potem ni nič čudnega, da vidimo marsikje le še senco prvotne pasme. Edino, kar ji še ostane kot spomin na nekdanjo domovino, je njena temna barva. Prej široke in globoke živali postanejo v potomcih sloke in dolgopete in v zadnjem koncu stisnjene,

Tako se godi živalim, kjer se je vcepila montafonska kri brez vsake druge pomoči.

Nisem nasprotnik montafonske krvi. Nasprotno. Ta pasma je tudi zanaprej poklicana, da nam pomaga pri izboljšanju domače krvi, toda le pod tem pogojem, da ugodimo njenim živiljskim zahtevam. **Vsaj glede vzreje, krmljenja in oskrbovanja** moramo po možnosti posnemati Švicarje oziroma Predarlčane. Drugače nam mora omagati v svoji mlečnosti in drugih dobrih lastnostih.

Danes je **čista reja** te pasme vpeljana na nekaterih večjih posestvih po Dolenjskem, okrog Ljubljane in na Štajerskem. Tudi kmetijska šola na Grmu in drž. posestvo na Mali Lokj pri Trebnjem jo imata, da izrejata plemenske živali. Vobče je pa ta pasma važna le za **cepljenje** domače krvi in le do **gotove meje**, da ne izpodrinemo domače govedi, ki je sad naših razmer in naših rejskih pogojev. Mešano-krvno montafonsko goved redijo danes v Sodraški okolici in v Ribniški dolini, od koder se je že precej plemenskih živali oddalo. Kravo te mlečne planinske

fonda, ki ga je v ta namen nabirala „Vnovčevalnica za živino“. Govorili so k temu vprašanju gg. Krištof, Černe, Malasek, Pačič in Hočevnar, ki so navajali razne težkoče, ki so ovirale izvršitev lanskim sklepov.

G. načelnik **Hočevnar** je podal poročilo o delovanju živinorejskega okrožja. Opravičil je preložitve Rokovega sestanka zaradi priprav za razstavo plemenske živine na Ljubljanskem velesejmu, ki se pa slednjič ni vršila zaradi pomanjkanja podpor. Poročal je, da je ministrstvo razdelilo v okrožju več plemenskih bikov sviške pasme in da je posebna komisija ministrstva nakupila pri zadrugah tudi več doma izrejenih bikov za južno Srbijo. Navaja slednjič, da je treba z vsemi sredstvi delati na to, da se dvigne izpodreja plemenskih živali, zlasti bikov, ki se bodo lahko oddajali v južne kraje.

Sledili so na to referati. Najprej je poročal g. kmet, svetnik **Rohrman** o izbiri in reji telet. Poudarjal je sploh važnost dobre kravjereje za povzdigo vse živinoreje in mlekarstva, opisal napake, ki jih delamo pri odstavljanju telet in dal potrebna navodila, kako je povzdigniti vzrejo mlade govedi pa tudi vse naše mlekarstvo, ki naj postane glavni vir in temelj naše bodoče živinoreje.

Pod. 16. Krava montafonske pasme.

pasme nam kaže pod. 16., na kateri se prav očitno vidijo tudi njene ugodne telesne oblike v prednjem kakor zlasti tudi v zadnjem delu života. **R.**

Živinorejski sestanek v Velikih Laščah.

Običajni Rokov sestanek dolenjskih živinorejskih zadrug za l. 1924. se je vršil v Vel. Laščah dne 29. decembra, kakor smo poročali v prvi številki letošnjega „Kmetovalca“. Poročilo o tem sestanku nam je pa šele sedaj došlo, zato ga nismo mogli preje objaviti. Zaradi zapoznelosti ga prinašamo v glavnih potezah.

Sestanka, ki ga je sklical in vodil okrožni načelnik gospod Fr. Hočevnar iz Strug, so se udeležili zastopniki vseh okoliških zadrug v lepem številu. Vabilu so se odzvali pa tudi zastopniki raznih korporacij. Oddelek za kmetijstvo je zastopal g. ref. Černe, Kmetijsko družbo g. kmet, svetnik Rohrman, Gospodarsko in Zadržno zvezo g. inštr. Krištof, kmet, šola na Grmu pa g. strok. učitelj Malasek.

Po pozdravu in prečitavanju zapisnika o zadnjem sestanku in po razpravi, se je pogrelo vprašanje **živinske zavarovalnice** in

Na to je podal svoje poročilo g. inštr. **Krištof**, ki je merilo na to, da se dolenjske živinorejske zadruge in druge gospodarske organizacije pripravijo in udeleže prihodnje živinske razstave na Ljubljanskem velesejmu. Dajal je podrobnejša navodila glede organizacije te razstave in pozivljaj navzoče, da se v prosep domače živinoreje pokažejo s svojo dobro plemensko živino na Ljubljanski razstavi.

G. strok. učitelj **Malasek** je grajal prekupčijo pri živini, vpeljavo hrvaških buš in prednostno rejo volov, pomanjkanje dobrih molznih krav in dobrih plemenjakov. Govoril je o pravični molži in reji telet in navajal vrednost svežega ječmenovega sladu kot namestek za mleko.

O razdelitvi plemenskih bikov je poročal g. okrož. načelnik **Hočevnar**, da jih je država nakupila v Švici in oddala 4 živinorejskim zadrugam: Ambrus, Vel. Lašče, Struge in Sodražica. Vsaka zadruga se je morala obvezati, da jih bo redila najmanj 3 leta, na kar postanejo njena last. Živali so dragocene in je z njimi najskrbneje ravnati. Priporočal je, da jih bikorejci vprezajo, da ostanejo bolj krotki in dalje časa uporabni.

Povišanje zadrughnih deležev in upravnih prispevkov pri Zadrughni zvezi so navzoči odobrili.

Pri slučajnostih se je oglasil najpreje g. referent Černe, ki je poročal o nakupu državnih bikov in polagal bikorejcem in živinorejskim zadrugam na srce, da z njimi pravilno ravnaajo in pomagajo na ta način k povzdigi domače živinoreje, ki potrebuje še mnogo napredka in dela, da se približamo Švicarjem.

Skočnina za bike se je nastavila na 20 Din za vse okrožje. Zakotni biki naj se povsod nadomeste z licencovanimi.

Glede skočnin za krave, ki so vpisane v rodovnik, se je po kratki debati in na predlog g. tajnika Pakiža sklenilo, da se prepusti posameznim živinorejskim zadrugam, da sklepajo o tem, ali naj so v rodovnik vpisane krave proste skočnine ali ne.

G. ref. Černe je poročal, da bo v območju Slovenije letos šest premovanj. Živinorejsko okrožje naj v sporazumu z živinorejskimi zadrugami zanaprej predlaga, kateri kraji naj se določijo za taka premovanja.

Sestanek se je zaključil od strani načelnika z, zahvalo za lepo udeležbo, z napovedjo prihodnjega sestanka in s pozivom na krepko delo v prospeh dolenske živinoreje.

Tako je končal tudi ta sestanek živinorejskega okrožja s prav povoljnim izidom in ob velikem zanimanju navzočih živinorejcev. Vsi brez izjeme so pritrjevali izvajanjem poročevalcev in sprejetim sklepom in se vneli za nadaljnji napredek in za nadaljno delo v živinorejskih zadrugah. Ves potek zborovanja je kazal, da se zadruge zavedajo svojih nalog in da je pričakovati od leta do leta ugodnejših uspehov na polju dolenske živinoreje.

Premovanje goveje živine v Bohinju.

Bohinj je deželica zase. Odlikuje se po svoji živinoreji in po svojem sirarstvu. Bohinj ima svojo posebno pasmo, ki je najbolj znana pod imenom „bohinjskih krav“. Po vnanosti so sicer podobne drugi gorenjski živini, toda so manjše, bolj mlečne in ustvarjene za ondotne planine. Že davno bi se moralo na ta živinorejski kraj polagati več važnosti, da bi se bolj dvignila vsa hasnovitost te živine in povzdignilo tudi vse bohinjsko sirarstvo. Letos se je napravil važen korak v tem pogledu. S podporo vlade in obeh občin se je priredilo dne 20. aprila premovanje, h kateremu so prignali Bohinjci 128 glav, in sicer 22 bikov, 66 krav in 40 telic. To je bil prvi ogled bohinjske živine, ki je imel pokazati dosedanje uspehe ondotne reje in vneli navzoče gospodarje k nadaljnjemu napredku. Najbolj so se odlikovale krave, izmed katerih je bilo nekaj prav izvrstnih mlekaric, res posebno dobrih živali. Več kakor polovici je bilo priznanih nad 25 točk od presojevalne komisije. S primernimi darili pa je bilo premovanih 14 krav. Tudi biki so odgovarjali, vendar bo treba še dela, da se glede životne in barvne enotnosti izpopolnijo. Biki so bili sicer krepke, zastavne rasti in so imeli izrazito mlečne znake na sebi. Premije se je priznalo 10 bikom. Razentega se je prisodilo še 8 premij največ obetajočim telicam. Vse premovanje je doseglo prav dovoljen uspeh, ki se bo še bolj pokazal tekom bodočega časa. — V Bohinju samem bi se morala taka premovanja vršiti vsaj vsako tretje leto. Za Bohinj bi se morala vpeljati tudi rodovna knjiga in redne poskusne molže, da bo mogoče s smotno izbiro plemenskih živali vplivati na čim večjo mlečnost te domačegrudne živine. Premovanje samo je pa pokazalo, da se bohinjski živinorejci prav dobro zavedajo svojih nalog in da jim skušajo po svoji najboljši volji ustreči. —r—

Ogled semenskih kultur.

Kdor prideluje semenska žita za prodajo ali pa druge semenske rastline v taki meri in v takih vrstah, da imajo večjo vrednost za razmnoževanje in za semensko prodajo, naj to naznani Kmetijski družbi, ki je pripravljena ogledati in oceniti take kulture. To je v interesu dotičnih pridelovalcev samih. Taki ogledi se izvrše po Kmetijski družbi na podlagi medsebojnega dogovora.

VPRAŠANJA IN ODGOVORI.

Na vsa kmetijsko-gospodarska vprašanja se načelno odgovarja le v „Kmetovalcu“ in le na vprašanja udov, ki so podpisana s polnim imenom. Kdor želi pismenega odgovora, mora priložiti 3 dinarje za stroške.

Vprašanje 32. Naši prasiči ne morejo več stati na nogah, ampak kar ležijo. Klajo jim polagamo dobro, sicer suho stročje in listje, kuhano z ajdovim in koruznim močnikom oparjeno. Hlev je stara lesena baraka, v katere stenah se nahaja žagovina. Tla so cementna, toda z lesenim podom ter je vmes kakih 10 cm zračnine. Tudi prepriha ni. **Kaj je vzrok bolnim nogam pri pujskih?** (U. G. P. v M.)

Odgovor: Vaši pujski trpijo na kostolomnici, t. j. na pomanjkanju rudninskih snovi (fosforovokislega apna) v krmu, vsled česar se jim noge ne morejo dovolj okrepiti. Temu je vzrok nepopolna krma. Tista klaja, ki jo pokladate pujskom, je sicer dobra in tečna, toda primanjkuje ji fosforovokislega apna. Če se pujske spuščata vsak dan na prosto, posebno na pašo, se ta bolezen ne pojavlja, ker živali dobijo v zemlji, v odpadlem mortu od zida, v travi in drugod dovolj teh snovi. Če svojih pujskov ne morete spuščati na prosto, oziroma na pašo, dajte jim v kak kot hleva kupček zemlje (še bolj priporočljiv je mort iz kakega starega zidu, pomešan z nekoliko oglja), da živali poljubno v njej rijejo in žrejo, kar prija njihovemu želodcu. Razentega pa dodajte vsak dan klaji po žlico klajnega apna. Na ta način bo obolelost pri Vaših pujskih nog kmalu ponehala. L.

Vprašanje 33. V našem kraju napada kokoši neka bolezen, ki jo zovemo „pika“. Na spodnji strani jezika se naredi trda, rožena koža, žival pa hira in tudi pogine, če se ta trda koža z jezika s šivanko ne odstrani. Potem žival ozdravi. Toda čez par mesecev se ta bolezen zopet ponovi. **Kako zdravim piko pri perutnini?** (L. B. v S.)

Odgovor: „Pika“ je med perutnino zelo razširjena bolezen, ki največkrat nastane vsled prehlajenja, a je ni pa smatrati za nalezljivo. Kokoš se vsled prepriha, mrzlega in mokrega vremena ali iz kakega drugega vzroka prehladi in posledica je vnetje sluznic v kljunu, nosu in požiralniku. Iz sluznic se izceja rumenkasta sluznata, vlečljiva, gnojna tekočina, ki popolnoma zamaši nosnice. Če pa nanje pritisnemo, se ta sluznina iz njih izceja. Naravno je, da je s tem živali preprečeno dihanje skozi nos, vsled česar more dihati samo skozi kljun, ki ga drži vedno odprtega. Na tem bolne živali pogosto kihajo, ker se hočejo iznebiti neprijetnega katarja v nosnicah. Ker dihalo živali skozi odprti kljun, se jim vsled suhega zraka nežne sluznice na jeziku in v požiralniku posušijo, razpokajo ter dobijo raskavo obliko. Posebno jezikov konec se obda z belo roženo kožo, od česar imamo ravno ime te boleznii „pika na jeziku“. Pika na jeziku ni torej vzrok, ampak le posledica boleznii — prehlajenja ali katarja v nosnicah. Nekatero gospodinje imajo to grdo navado, da kokoši iztržejo piko, t. j. konec jezika, kar pa je naravnost trpinčenje živali. Bolno žival zdravimo zaradi prehlajenja, potem šele jo bom popolnoma ozdravili. Kokoš, ki začneja dobivati piko, kar opazimo po odprtem kljunu, postavimo v kak koš ali zaboj na toplo. Na

razpolago ji mora biti vedno sveža voda. Večkrat na dan ji namažemo jezik in požiralnik z zdravim jedilnim oljem s pomočjo gosjega peresa. Nosnice in oči izmivamo često z mlačno vodo, v katero smo kanili par kapljic lizola ali kakega drugega razkuževalnega sredstva. Kot hrano ji pokladamo malo na drobno sesekljane špeha in mehke krme. Glavno pa je toplota in obvarovanje pred prepihom, potem bolezen kmalu izgine. Če se ta bolezen pri Vas ponavlja, je to znak, da je perutnina v kurniku ali kje drugod podvržena prehladu. Odstranite ta vzrok, pa bo prenehala tudi „pika“.

Vprašanje 34. Moja dveipol leti stara telica ima na desni čeljusti spodaj za pest debelo bulo, ki je trda kot kost in se drži kosti. Drugače je telica zdrava in rada žre. Pri nas pravijo, da ima telica „bramor“. **Kako zdravim „bramor“ pri goveji živini?** (J. G. v Z.)

Odgovor: Bramor ali kakor ga znanstveno imenujemo aktinomikoza spodnje čeljusti, je bolezen, ki nastane vsled zastrupljenja po neki glivi cepljivki. Ta gliva se drži suhe krme, osobito plev in ječmenovih osi, se nahaja pa predvsem na močvirnatih travnikih. Če se klaja, ki je napadena po tej glivi, zabode v jezik, povzroči bramor na jeziku. Če se pa zajé med zobe v dlesno, preide bolezen na zob in čeljustno kost, ki se začne povečavati ter postaja tudi napihnjena in gobasta. Tako nastane bula na zunanji strani čeljusti. Ta bula, ki se počasi veča, je trda, nepremična in vsaj v pričetku neboleča. Izprva je kakor oreh velika in narase do velikosti jajca ali celo debelega jabolka. Semtertja se oteklina odpre, včasih celo na več mestih. Iz nje se cedi sluzast gnoj in izjemoma zraste na nji divje meso. To, skoraj neozdravljivo, dolgotrajno bolezen bi utegnil v pričetku izlečiti le živinozdravnik. Sami pa prav nič ne zdravite. Če je bula prevelika, oddajte goved v mesnico. Bramor se pojavlja najraje pri mladi goveji živini, ki jo krmimo s senom močvirnatih travnikov, plevami itd. Vobče se loteva češče v hlevu stoječe govedi nego pa pašnih. L.

GOSPODARSKE STVARI.

Posestva v Macedoniji na prodaj. Opozarjamo poljedelsko ljudstvo, katero želi kupiti posestvo, da se poda v Macedonijo, kjer se dobi že lepo posestvo za 60 do 120 turških lir, ker se Turki silno, izseljujejo v Azijo in prodajajo svoja posestva. V **Tetovem** je kar cela ulica hiš in posestev na prodaj. Upeljali bi naš slovenski način poljedelstva (brane, ajde, prosa, leče, repe in rdeče detelje tu ne poznajo). Zemlje ni treba nikoli gnojiti. Sajenje tobaka pa daje lep dohodek, koruza zraste do 3 metre visoko, okolica in kraji so podobni Gorenjski; zdrav zrak in dobra mrzla voda. Podrobna pojasnila daje „Slovenla“, trg. družba, **Tetovo** (Južna Srbija) in je vprašanjem potom priporočenih pisem priložiti deset dinarjev za odgovor.

Poljedelska razstava v Pragi. Kakor vsako leto priredi tudi letos Poljedelsko združenje Češkoslovaške republike v Pragi, v velikem obsegu znano Poljedelsko razstavo v Pragi, in sicer od 15. do 31. maja. V okvirju te razstave bodo tudi prirejena razstava poljedelskih strokovnih časopisov, na kateri bodo zastopani vsi časopisi poljedelske stroke iz Kraljevine SHS, posebno iz Slovenije (Kmetovalec, Sadjar in Vrtnar, Lovec, Slov. čebelar in razne druge strokovne publikacije). Splošna poljedelska razstava bo razdeljena na razne skupine, kakor: rastlinarstvo, poljedelstvo sploh, dalje gozdarstvo (varstvo gozdov), živalstvo, poljedelska industrija, poljedelski stroji, združništvo, poljedelsko gradjevinstvo itd. Poleg že omenjene razstave časopisov bodo prirejene še tele posebne razstave: sadjarska, ribarska, lovska, geologijska in živinorejska. V razstavnih dnevih bo Poljedelsko združenje organiziralo zborovanja centralnih poljedelskih organizacij,

ekskurzije na vzorna posestva in natečaj poljedelskih strojev. Kakor je razvidno, bo navedena razstava v Pragi nudila posetnikom podrobni pregled vseh panog modernega poljedelstva in ne dvomimo, da bodo tudi interesenti iz Slovenije posetili v obilnem številu to pomembno razstavo.

Kupčija z jajci. Jaje je povsod dosti, zato gredo tudi cene po malem navzdol, zlasti tudi zaradi tega, ker je povpraševanje po praznikih zopet manjše. V Sloveniji so nakupne cene 1.25 Din za 2 komada odnosno boljše blago po 0.75 Din za en komad. Na ljubljanskem trgu se dobe na drobno po 0.75 do 1.25 Din, na mariborskem pa po 1 do 1.25 Din komad. Izvoz je precejšen. Največ blaga gre v Švico in Nemčijo.

KMETIJSKE NOVICE.

Veliki sejm in izložba v Vršču. Razstavnii odbor v Vršču je s pomočjo ministrstva za kmetijstvo in s sodelovanjem drugih gospodarskih in kulturnih organizacij, raznih društev in zadrug sklenil, da priredi to jesen v Vršču od 11. do 22. oktobra veliko gospodarsko razstavo in sejm za vse industrijske, obrtne in kmetijske proizvode, sejm za surovine, sejm za živino in specialno razstavo za vina v zvezi z vinarskim kongresom, katerega se lahko udeleže vinarski veščaki in vinogradniki iz vse države. Za to razstavo in sejm se kaže v prizadetih krogih veliko zanimanje. Kdor želi podrobnih pojasnil glede te prireditve, naj se obrne na Vršački zbor v Vršču.

Živinski sejmi v Celju. V Celju se vrše, počenši z mesecem aprilom, vsak mesec redni mesečni sejmi, in sicer ob prvih ponedeljkih v mesecu in če bi bil na ponedeljek praznik, pa naslednji delavnik. Prvi mesečni živinski sejm se je vršil dne 6. aprila, prihodnji se bo pa 4. maja, itd. Razen tega se vrše v Celju tudi tedenski prasičji sejmi, in sicer vsako sredo in soboto.

Vinarsko društvo za okraj Gornja Radgona ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 3. maja ob 8. zjutraj v restavraciji Karbaš v Gor. Radgoni. Predava priznan vinarski strokovnjak. Člani in vinogradniki okrajja, pokažimo, da se zavedamo svojih dolžnosti!

Premovanje plemenske govedí za srez Kranj, se vrši v soboto dne 9. maja, ob poldevetih v Kranju na sejmšću. Za premovanje je določeno 5000 Din iz državnih sredstev, 5000 Din pa iz sredstev živinorejskega odbora v Kranju, za goved svojega okoliša. Živinorejci vabljeni ste, da priženete na to tekmo svojo najboljšo plemensko goved. — Živinorejski odbor v Kranju.

Premovanje živine in konjska dirka v Gradacu. V nedeljo dne 3. maja se vrši v Gradacu premovanje goveje živine. Prične se ob 9. dopoldne. Popoldne ob 2. uri se pa vrši na Mlaki pri Gradacu **konjska dirka**, ki bo prva te vrste v Belokrajinii.

Premovanje živine v Vel. Laščah se bo vršilo v ponedeljek, 18. maja 1925. Premovanje se priredi s državno podporo in s podporo prizadetih občin. Pri tej priliki se bo vršilo tudi licencevanje bikov.

KNJIŽEVNOST.

Vinarstvo. Po prvem delu knjige „Vinarstvo in kletarstvo“ Frana Zweiflerja priredil direktor Andrej Žmavc, ravnatelj drž. vinarske in sadjarske šole v Mariboru, 208 strani, 128 podob. Tisnila in založila Tiskarna sv. Cirila v Mariboru 1925. V naši kmetijski književnosti ni nobena stroka tako slabo zastopana kakor vinarstvo. Ta nedostatek zelo čutijo naši vinarji, še bolj se pa uveljavlja kot huda ovira pri pouku v naših kmetijskih šolah. Da se odpravi neugodna zapreka, je direktor Žmavc prevedel z dovoljenjem založništva I. del

Zweiflerjeve knjige („Weinbau und Weinbehandlung“, založil Paul Parey, Berlin), ki je za pouk prav primerna, ker vsebuje v glavnem vse, kar je naprednemu vinarju treba vedeti. Prvotno besedilo je Žmavc mestoma pojasnil, tu in tam stvarno izpopolnil in popravil. Uporabljal je lastna izkustva najboljših vinarskih strokovnjakov, črpajoč iz najnovejše strokovne literature, da bi delo bolje ustrezalo svojemu namenu. V drobnem tisku je Žmavc dodal to, česar je v knjigi še pogrešal ali kar se mu je zdelo vredno posebnega poudarka glede na naše potrebe; podobno pa je v knjigi za dobro polovico več kakor v izvirniku. Pisatelj je posvečal posebno pozornost tudi terminologiji, ki je pri nas ne le v vinarstvu, marveč tudi v nekaterih drugih gospodarskih strokah nestalna in nepopolna. Ker je ta knjiga prva slovenska knjiga celokupnega vinarstva, se je pisec smatral upravičenega, uvesti nekaj izrazov za pojme, ki jim ni mogel iztekniti slovenskega imena ali katerih staro ime se mu ni zdelo primerno. V knjigi se temeljito obravnava ta glavna poglavja: O kulturi vinske trte. Opis podzemskih in nadzemskih delov trsa (organografija). Opis najobičajnejših ameriških podlag in evropskih vrst vinske trte (ampelografija). Način razmožitve vinske trte. Kako si uredimo in zasadimo vinograd. O vzgojnih načinih. Vsakoletna kulturna opravila v vinogradu. Škode in bolezni, ki jih povzročata nepovoljno vreme in neprikladna zemlja. Trsju škodljive živali in rastline. Kako gojimo grozdje ob hišnih stenah in zidovih. Pred trgatvijo. Davčne olajšave. Rentabilnost vinogradov. Strokovno vrednost knjige povečuje končno „Stvarno kazalo“, ki je posebno vestno sestavljeno. Izrednih zaslug za delce si je steklo tudi založništvo, ki se ni ustrašilo velikih stroškov in je knjigo bogato opremilo. Tako zadošča knjiga vsestranskim potrebam in zahtevam, ki jo moremo vsem zanimancem le najtopleje priporočati. — Cena v platno vezani knjigi brez poštnine 66 Din, s poštnino 68 Din.

DRUŽBENE VESTI.

Zašišniki občnih zborov podružnic se naj v prepisu od strani načelnikov takoj dološljejo Kmetijski družbi, da se iz njih zabeležijo nastale izpremembe pri odborih, izvolitev podružničnih delegatov za družbeni občni zbor za tekoče leto in želje udov, izražene na teh zborovanjih.

Francoska ajda za seme. Od l. 1914. ni bilo dobiti pri nas izvorne francoske sive ajde za seme, ki so jo naši kmetovalci pred vojno tako radi sejali zaradi tega, ker jim je donašala veliko več pridelka kakor domača ajda. Vsled vsestranskega povpraševanja od strani družbenih udov, je Kmetijska družba letos naročila primerno količino semenja sive francoske ajde naravnost iz Francije, da bo oskrbela svoje ude s tem prepotrebim semenom. Z ozirom na manjšo količino tega semenja, je priporočati udom, da že sedaj prijavijo svoja naročila, ki dospe tekom maja v Ljubljano. Cena bo približno Din 5.50 za kilogram.

Na razne reklamacije lista sporočamo, da se list pošilja samo onim članom, za katere smo prejeli članarino. Reklama naj se najprej pri podružnici, ozir. pri nabiralcu članarine, le če to nima uspeha, naj se obrne na družbo.

URADNE VESTI.

ZAPISNIK

seje glavnega odbora Kmetijske družbe za Slovenijo, v ponedeljek, 23. marca 1925.

(Dalje.)

Z ozirom na ustanovitev **skladišča** v Mariboru za mariborsko oblast je glavni odbor izvolil iz odbornikov te oblasti

odsek, ki naj dogovorno s podružnico v Mariboru in tamošnje oblastno upravo temeljito prouči to vprašanje in stavi glavnemu odboru tozadevne konkretne predloge. V ta odsek so se izvolili gospodje: Brenčič, Košar, Petovar, Supanič in inž. Zidanšek.

Vpokojeni ravnatelj g. **Štupar** je Kmetijski družbi ponudil svoje **rokopise** v založbo. Glavni odbor je sklenil, da jih družba prevzame, jih da oceniti po kmetijskih strokovnjakih in na podlagi njih strokovnega mnenja bo svojčas o tem sklepal.

O **blagovnem prometu** od zadnje odborove seje nadalje je poročal tajnik. Galice se je nakupilo 18 vagonov, ki je že skoraj vsa oddana. Nabavila so se razna semena, kakor: semenski oves, travna semena, detelja, lucerna, itd., nadalje umetna gnojila, predvsem superfosfat, Tomasova žlindra, mavec, čilski soliter. Od novega leta do danes je bilo razprodanih 25 vagonov umetnih gnojil. Družba je priskrbela svojim udom krmila, stroje, razna sredstva za pokončevanje škodljivcev i. dr. Sadnega drevja iz lastne drevesnice je letos oddala okrog 4500 komadov.

Glavni odbor je določil ceno modri galici, ki se naj odaja po 7.50 Din, postavljena na kolodvor v Ljubljani. Pri vagonskih pošiljkah se povrne tovarnina do prejemne postaje.

Revizijsko poročilo in uradniško vprašanje se je odkazalo direktoriju, ki naj do prihodnje odborove seje izdela tozadevne predloge.

V zmislu paragrafa 24. družbenih pravil je glavni odbor ustanovil sledeče **stalne odseke**, ki naj služijo kot posvetovalni organi glavnemu odboru, in je v nje izvolil spodaj navedene člane:

1. **Vinarski, kletarski in sadjarski odsek:** Bajuk, Brenčič, Humek, Košar, Petovar, Priol in Puklavac;

2. **živinorejski odsek:** Franc Černe, Hočevar, Jan, dr. Jančič, Meden, Paulin, Petovar, Pevc, Rajer, Remškar, Supanič, inž. Zidanšek, Martin Zupanc;

3. **obče kmetijski in kmetijsko-šolski odsek:** Ažman, Jarc, inž. Kropivšek, Košar, Mencinger, Rohrman, Skalicky, Traupuz, Urek, Žmavc;

4. **pravni odsek:** dr. Jančič, dr. Alojzij Kobač, Mencinger, dr. Spiller-Muys;

5. **davčno-carinsko železniški odsek:** člani za ta odsek se bodo določili pozneje;

6. **socialno-politični in higijenski odsek:** člani za ta odsek se bodo pozneje določili.

Na to je bila dopoldanska seja prekinjena.

Pri popoldanskem nadaljevanju seje se je obravnavala **potrditev nanovo ustanovljenih podružnic**. Glavni odbor je potrdil naslednje nove podružnice: Jurklošter, Peče pri Moravčah, Zapoge pri Smledniku, Javor pod Ljubljano, Visoko pri Šenčurju, Sv. Duh na Ojstrem vrhu, Sinkov turn pri Vodica, Log pri Brezovici in Podlipa nad Vrhniko.

Glede sprejema priglašeni udov za l. 1924. je podal daljše poročilo g. Urek, predsednik revizijskega odseka, ter stavil sledeče predloge:

1. Sprejem novih udov, priglašeni za l. 1924. in sprejetih pod upravo vladnih komisarjev, se razveljavi, ker pristojna pravica sprejemati nove ude edinole glavnemu odboru. Vplačana udnina se smatra kot naročnina za „Kmetovalca“, ki so ga priglašenci dejansko prejeli.

2. Razveljavijo se vsi občni zbori kmetijskih podružnic za l. 1924., ki so se vršili s pomočjo udov, sprejetih pod upravo vladnih komisarjev. Neveljavni so tudi pri teh občnih zborih izvoljeni delegati za družbeni občni zbor za l. 1924.

3. Nazaj se vzpostavijo vsi načelniki tistih kmetijskih podružnic, ki so bili odstavljene pod upravo vladnega komisarja prof. Jarca povodom nepravilno sklicanih občnih zborov kmetijskih podružnic.

4. Glavni odbor je sprejel za ude v l. 1924. vse one do 31. marca 1924. priglašene in po pravilih kvalificirane osebe, ki so jih predlagale kmetijske podružnice ali ki so bile naravnost pri družbi pisмено priglašene in predlagane po podružničnih funkcionarjih.

5. Glavni odbor je odklonil za l. 1924. sprejem vseh tistih udov, ki so bili priglašeni neposredno pri Kmetijski družbi, toda brez vsakega podpisa predlagatelja ali pa s ponarejenim podpisom istega.

6. Občni zbori kmetijskih podružnic se imajo za naprej vršiti z udi, priglašeni do 31. marca 1925. in sprejetimi po določilih družbenih pravil.

7. Po daljši debati o predmetu je sprejel glavni odbor predlog predsednika revizijskega odseka z večino glasov.

Odborniki manjšine so na to zapustili odborovo sejo.

Na podlagi teh sklepov je družbeni občni zbor za l. 1924. postal brezpredmeten in se torej ne bo vršil. Tudi ta predlog je glavni odbor sprejel.

Sprejem novih udov za l. 1925. — Glavni odbor je sprejel 1981 novih udov, ki so bili letos vsi od podružnic pravilno priglašeni, in sicer kot prave ude s pridržkom, če ena ali druga podružnica upravičeno ne ugovarja proti njih sprejemu kot prave ude. Te ude mora podružnica predložiti glavnemu odboru do prihodnje seje.

Po društvenem zakonu zamorejo biti pravi udje samo tuzemci, inozemci pa lahko postanejo samo podporni udje.

Slučajnosti. G. Remžkar se je pritoževal, da se od lovcev pokončujejo mačke, ki se zalotijo 300 metrov oddaljene od hiš. Ta naredba je krivična, ker mačke lovijo po polju miši in druge škodljivce. Kmetijska družba naj stori primerne korake, da se to določi izpremeni. — Na to svojo pritožbo je dobil pojasnilo, da je to zaenkrat nemogoče, ker je ta odredba določena v zakonu, ki ga ima pravico izpremeniti samo skupščina. Pri morebitni izpremembi lovskega zakona bo morala družba izdelati spomenico, da tudi v tem oziru varuje interese kmetovalcev.

G. Meden se je pritoževal, da v cerkniškem okraju prasičereja peša vsled pomanjkanja merjascev. Kmetijska družba naj tozadevno posreduje. Pojasnilo se mu je, da Kmetijska družba ne posreduje več nabave bikov in drugih plemenjakov, kakortudi ne dodeljuje nikakih podpor v ta namen, ker si je

vso akcijo pridržal Veliki župan za ljubljansko oblast. Živino-rejci in prasičerejci bi se morali nanj obračati in bi gotovo dobili plemenjake. Da je v tamošnjem okraju tako pomanjkane merjascev, so krivi prasičerejci sami, ki se niti toliko ne pobrigajo, da bi zaprosili oblast za kakega merjasca in za primerno podporo, ki bi se jim gotovo dovolila.

G. Remžkar je priporočal, naj Kmetijska družba, kakor je to delala svojčas, podeli vsakemu udu na leto po par drevesc brezplačno. Dobil je pojasnilo, da je to nemogoče.

G. predsednik je bil mnenja naj bi podeželski strokovnjaki, predvsem okrajni ekonomski sodelovali pri podružnicah v svojem okraju.

G. Hočevnar je poročal, da bo Živinorejska zadruga v Sodražici izdelala načrt za zavarovalnico za živino, ki naj ga družba prouči in sprejme kot podlago zavarovanja živine.

Ker se nihče ni več oglašil k besedi, je zaključil gospod predsednik odborovo sejo ob polpetih popoldne.

VABILA

k občnim zborom podružnic Kmetijske družbe za Slovenijo.

SPORED:

- Točke 1.—6. po § 31. družbenih pravil
- Slučajnosti.

Opomba: Opozarjajo se načelnštva, da pravočasno (t. j. vsaj 40 dni pred izidom onega „Kmetovalca“, v katerem ima biti objavljena vršitev občnega zbora) pošljejo vabila in spored podružničnih občnih zborov Kmetijske družbi, kaiti za veljavnost teh je merodajen izpremenjeni § 30., po katerem morajo biti občni zbori podružnic vsaj 14 dni poprej razglašeni v družbenem glasilu z natančno navedbo kraja, prostora in časa.

Javor, v nedeljo, 17. maja 1925. takoj po popoldanski službi božji v župnišču;

Poljane nad Škofjo Loko, v nedeljo, 17. maja 1925. po rani sv. maši v šoli;

Raka pri Krškem, v nedeljo, 17. maja 1925. ob treh popoldne v šoli;

Sovodenj, na Binkoštni ponedeljek, 1. junija 1925. v Podjelo-
lovem Brdu štev. 5;

Stražišče pri Kranju, v nedeljo, 17. maja 1925. ob enajstih v ljudski šoli;

Šinkov turn, v nedeljo, 17. maja 1925. ob treh popoldne pri Ravnikarju v Šinkovem turnu.

Tržne cene v Ljubljani in v Mariboru.

Cene so navedene v dinarjih.

	Ljubljana	Maribor	Ljubljana	Maribor
Konji (prigon v Lj. 201, v M. 26 glav):				
1 par dobrih konj	4.000 do 12.000			
Volji in krave (prigon v Lj. 243, v M. 464 glav):				
1 kg žive teže I.	10.—	9.50 do 10.—		
1 II.	9.—	9.— do 9.50		
1 III.	8.50	7.— do 8.50		
1 krave, klobasarice	5.— do 6.50	3.— do 5.—		
Teleta (prigon v Lj. 3, v M. 18 glav):				
1 kg žive teže	14.— do 15.50	— do —		
Prasiči (prigon v Lj. 343 glav, v M. 271 glav):				
1 komad 6—8 tednov stari	200.— do 250.—	175.— do 15.—		
1 .. 3—4 mesece	—	225.— do 375.—		
1 .. 5—7	—	470.— do 560.—		
1 .. 8—10	—	720.— do 850.—		
1 .. enoletni	—	120.— do 130.—		
1 kg žive teže, debeli	—	13.— do 14.—		
1 .. mrtve teže, debeli	—	16.25 do 17.50		
Kože:				
1 komad konjske kože	—	175.— do —		
1 kg goveje kože	—	15.— do 17.50		
1 .. telečje kože	—	28.—		
1 .. prasičje kože	—	8.—		
1 .. gornjega usnja	—	110.— do 130.—		
1 .. podplatov	—	70.— do 90.—		
Perutnina:				
1 komad, piščanec	— do —	30.— do 35.—		
1 .. kokoš	40.— do 50.—	30.— do 45.—		
Mleko, maslo, jajca, sir:				
1 liter mleka	3.— do 3.50	3.— do 3.50		
1 .. smetane	—	13.— do 16.—		
1 kg čalnega masla	60.— do 70.—	—		
1 .. surovega masla	50.—	55.—		
1 .. bohinskega sira	6.7—	—		
1 .. sirčka	10.—	5.— do 8.—		
1 jajce	1.— do 1.25	0.75 do 1.25		
Žito in drugo:				
1 q pšenice	485.—	400.— do 450.—		
1 .. rži	440.—	425.—		
1 ..ječmena	410.—	400.—		
1 .. ovsa	380.—	350.—		
1 .. prosa	325.—	450.—		
1 .. koruze (nove, sušene)	280.—	375.— do 400.—		
1 .. ajde	330.—	300.—		
1 .. fižola, ribničar	350.—	400.— do 500.—		
1 .. fižola, prepeličar	450.—	—		
1 .. krompirja	175.— do 200.—	150.— do 100.—		
Krma:				
1 q sladkega sena	100.—	65.— do 100.—		
1 .. kislega sena	75.—	—		
1 .. slame	50.— do 75.—	55.— do 70.—		
Kurivo:				
1 m ³ trdih drv	160.— do 220.—	175.— do 200.—		
1 .. mehkih drv	120.— do 150.—	125.— do 150.—		